

[Edel Saunte.]

en ganske almindelig skoleundervisning, selvfølgelig tilrettelagt på en måde, som var nødvendig for, at disse børn kunne få udbytte af undervisningen. Så gik der igen 15 år, inden vi virkelig tog os sammen til at fastslå, at åndssvage børn har samme ret til undervisning og uddannelse som alle andre børn. Det gjorde vi, da vi vedtog loven om åndssvageforsorgen i 1959. Så er der nu igen gået 3 år, som har måttet tilbringes med at søge at finde ud af: hvor mange børn kan modtage en sådan undervisning, og hvorledes kan vi opbygge en undervisning for disse børn?

Nu står vi i den situation, at forsorgen virkelig har kunnet gennemføre en så vidt muligt grundigt undersøgelse af, hvilke børn der kan undervises, og under hvilke former de kan undervises, og så står vi over for problemet: hvor skaffer vi lokaler til disse børn?

Vi ved jo alle, at det er vanskeligt i dette land at få byggetilladelse til offentlige institutioner. Det første spørgsmål måtte derfor være: hvorledes kan vi bygge disse skoler, så at der ikke bliver vanskelighed med byggetilladelserne? Finansudvalget gav derfor for nogen tid siden bevilling til, at åndssvageforsorgen kunne gennemføre et eksperiment, en undersøgelse af mulighederne for at lave et utraditionelt byggeri, og nu står vi over for resultatet. Der har været bygget en forsøgsklasse i dette utraditionelle byggeri; den har stået en vinter over, og vi kan se nu, at dette byggeri er overordentlig tilfredsstillende. Men for at få noget ud af et sådant utraditionelt byggeri er det nødvendigt at fastlægge en langsigtet plan. Det første grundlag i planen var, at vi fandt ud af, hvor mange børn der skulle undervises, og hvor skolerne skulle ligge så nogenlunde, og dernæst undersøgte, om det var muligt at skaffe det fornødne lærerpersonale til dem.

Men så står vi over for problemet: hvor hurtigt kan man bygge disse utraditionelle skoler? Hvis vi skal udnytte fordelene ved et utraditionelt byggeri, er det nødvendigt at lægge en plan, der nøje siger: så og så mange skoler skal vi

bygge, så og så mange penge skal vi bruge, og så og så meget kan vi anvende hvert enkelt år. Det fremgår af lovforslaget, at der nu skal ydes 75 mill. kr. til en samlet plan for dette byggeri, men det fremgår ikke helt nøjagtigt — og det synes jeg vi må drøfte meget i udvalget — i hvilket tempo og i hvilken takt vi kan få disse penge. For hvis man virkelig hos disse industriforetagender skal bestille det fornødne materiale til disse skoler, må vi nøjagtigt kunne sige til forsorgen: I kan bestille så og så meget til det år, så og så meget til det år og så og så meget til det år, for kun derved opnår vi den besparelse og rationalisering, som er nødvendig, hvis dette skolevæsen virkelig skal bygges op, således som vi i loven har lovet forældrene, og således som vi ved loven har pålagt forsorgen at gennemføre det. Jeg mener, at vi må være helt klar over: kan vi gennemføre udnyttelsen af disse 75 mill. kr. ikke alene inden for tidsrummet indtil 1966, men også i en ganske fast takt i de forskellige år? Det må vi drøfte, for kun derved opnår vi 15 pct. besparelse, og kun derved opnår vi, at vi virkelig ved, at disse børn kan vi skaffe lokaler til og dermed søge at skaffe de fornødne lærerkræfter, den montering, der skal til, og i øvrigt alt, hvad der er nødvendigt, for at børnenes undervisning virkelig bliver ikke alene et stykke papir, men en realitet.

Jeg tror, at alle de mennesker, der har haft at gøre med åndssvageforsorgen, har set med stor glæde, hvorledes den stigning i antallet af eksternatskoler, vi har haft inden for tidsrummet fra 1944 til nu, har medført glæde og tilfredshed i hjemmene, har medført, at børn og unge, som ikke tidligere kunne komme ind i det almindelige produktionsliv, har været i stand til det; at unge og børn behandles på lige fod med alle andre børn, at de har ret til en undervisning, at de har ret til undervisningsmateriel, bevirker, at de føler, at de er led i den almindelige befolkning, og at de virkelig bliver nyttige samfundsborgere.

Jeg er meget glad for, at vi har fået dette lovforslag og har fået det i år, således at man virkelig kan se frem til en udviklingstid. Vi håber, at arbejdet skal lykkes for os, og skulle det være sådan, at